

Andre; men jeg mener rigtignok, at der da paa samme Tid maa træffes udtrykkelige Bestemmelser om de Pligter i det borgerlige Samfund, som disse Statsmedlemmænd fremtidig skulle have at varetage.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg maa meget beklage, at jeg er i den Grad forfjålet, at det vistnok vil være meget vanskeligt at kunne udtale mig saa stærkt og klart, at det vil være let for de ærede Herrer at kunne følge mig i, hvad jeg siger, og denne Umistændighed maa yderligere virke til, at jeg søger saameget som muligt at afforte mine Bemærkninger. Det kan nu slet ingen Interesse have at komme ind paa de mange enkelte Punkter i Lovforslaget, hvor vigtige og betydningsfulde de end i for sig kunne være. Der er fra forskellige Sider fremsat adskillige Bemærkninger, som jeg deels har kunnet tiltræde og deels ikke har kunnet være enig i, men de have drejet sig om Punkter, med Hensyn til hvilke Alle maae være enige om, at de kunne finde deres Forhandling paa et senere Stadium og i alt Fald ikke nu kunne opstilles til Afgjørelse. Man har f. Ex. talt saameget om, at det vilde være vigtigt at give den Bestemmelse, at Præsten Intet maa modtage for visse kirkelige Handlinger, men jeg troer ikke, man behøver at anstrenge sig meget for at faae denne Bestemmelse udeladt, dersom det maatte ligge Medlemmerne her i Thinget paa Hjerte. Det er en Selvfølge, at den ikke er overordentlig vigtig og aldrig har været betragtet saaledes, hvad ogsaa vil sees af Kirkekommissionens Forhandlinger. Man troede maaffee, at man her i dette Thing og ogsaa udenfor det kunde finde noget Godt deri, at netop de sacramentale Handlinger — og jeg mener, at Modrenes Indførelse i Kirken staaer i en saadan Forbindelse med disse, at den naturligen kunde tages med — skulde udføres uden Betaling, men hvorvidt det er upassende, at der ydes Betaling derfor, er en Søllessag; man kom-

mer nok ud derover. Hvis Nogen absolut maatte ønske at skaffe Præsten en eller anden Behagelighed, fordi han havde udført en saadan Handling, har det ikke været Meningen at ville forhindre det; man fandt det kun stødende i Formen, at der skulde gives Betaling derfor, men dette er en reen Ubetydelighed. Dernæst har man talt om Bestemmelsen angaaende Jorderne. Der kunde være Meget at sige derom, men det vilde være urimeligt nu at komme ind derpaa. Der er eet Punkt i saa Henseende, som det undrer mig, at man, saavidt jeg har lagt Mærke til, slet ikke har berørt, og det er det overordentlig store Tab, der vilde være forbundet med at nedrive den allerførste Deel af Præstegaardsbygningerne i hele Landet, naar man vilde stille Jorden derfra. Dette er anslaaet til en Udgift af omtrent en halv Million Rigsdaler, men dette Punkt har man ladet staae uberørt, skjøndt det vel var værd at tage i Betragtning. Man har dernæst talt om flere Punkter, om Naadensaaret og saa fremdeles, men jeg skal, som sagt, afholde mig fra at komme ind derpaa. Jeg skal kun sige nogle Ord mere i Almindelighed om min Stilling til Sagen og min Opfattelse af, hvorledes den foreligger efter de Forhandlinger, der nu i 3 Dage have fundet Sted om den. Jeg vil ikke paastaae, at man har vist nogen særegen Smødekommen imod den Minister, der har forelagt Loven, hvad der dog maaffee kunde have været en Slags Anledning til og et vist Krav paa, men dette er imidlertid en Ting, man overmaade let kan sætte sig ud over. Paa mig personlig har det ikke nogen videre Indflydelse, men det forekommer mig dog, at det ligeoverfor et Lovforslag af denne Bestaaelse og frembragt paa en saadan Maade, efter hvad der er gaaet forud, tager sig underligt ud, naar enkelte Medlemmer med en Slags Overvindelse erklære, at de endelig have besluttet sig til at stemme for dets Overgang til 2den Behandling. Derfor er jeg ikke taknemmelig, thi hvis de ærede Medlemmer virkelig